

REDACȚIA

Deak Ferencz-utca nrul 20

ABONAMENTUL

Pe un an 20 cor.
Pe jumătate an 10
Pe 1 lună 2N-rii de Duminecă pe an 4
coroane.Pentru România și America
10 coroane.Pentru România și străinătate
numeri de zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Deak Ferencz-utca nrul 20.

INSERTIUNILE

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 bani
de fiecare publicațiune.Manuscripte nu se
înapoiază.

Telefon oraș și comitat 502.

Un succes.

(R.) Ori care ar fi părerea unuia ori al-
tuia dintre noi asupra felului cum dl Aurel
C. Popovici propune rezolvarea chestiei na-
ționalităților din Austro-Ungaria, un lucru
trebuie să mărturisim cu toții: cartea sa a
avut un succes enorm în străinătate, înde-
sebi în Germania! N'a fost, în marele im-
periu, un singur ziar de seamă, care să nu
fi scris recenzie, și cele mai multe dintre
ziare au scris favorabil nu numai despre
carte, dar și despre Români, căror eminent-
ul scriitor, cum se știe, le dă în carte pagini
numeroase și scrise cu sentimentul național
cel mai cald.

Iată de ce am și înregistrat cu cea mai
mare bucurie știrea, și revenim azi, că în-
tâia ediție a cărții dlui Aurel C. Popovici
s'a epuizat deja și în zilele acestea autorul
a scos de sub tipar a doua ediție, ceea-ce
nu s'a mai întâmplat cu o carte scrisă de
Român în limba germană.

Ce dovedește asta în chip neîndoios?

Dovedește pe o parte că dl. Popovici
are stăpân peste materialul ce tratează, pe
de altă parte că este și maestru în ce pri-
vește felul scrisului: a știut adică să de-
ștepte, în lumea germană, interesul.

Și, drept urmare, a făcut în jurul chestiei
naționalităților o propagandă dintre cele mai
rare și întinse, aducând astfel nu numai Ro-
mânilor, dar și aliaților noștri servicii de
mare preț. Cu atât mai mare, cu cât agită
chestia într'un timp nu se poate mai în-
semnat: când partidele maghiare cred a se
achita de angajamentul luat față de Co-
roană întocmind un proiect de lege electo-
rală în care pretind a da soluțiune chestiei
ardente a naționalităților, pe când în reali-
tate ele tind la nimicirea și a puținelor
drepturi electorale ce avem.

Aflăm, că pentru a urmă cu propaganda,
pentru a atrage luarea aminte a străinătății
asupra isprăvilor guvernului unguresc, dar
mai ales pentru a demasca abuzurile și ne-
dreptățile ce se comit, dl Aurel C. Popovici
are de gând să se stabilească pe câtva timp
în străinătate, unde punându-se în legătură
cu publicistica din diferitele centre politice
europene, precum și cu bărbații politici ai
diferitelor state, să-i lămurească asupra ade-
văratei situațiuni din Ungaria și Austria.

Nu ne îndoim că ar putea să aducă ast-
fel însemnate servicii cauzei naționalităților.

Conducătorii și autorii politicii șoviniste
își pregătesc arme împotriva partidului na-
țional român și a celui sârb și slovac. Noi,
dacă facem gură prin presă, ne pomenim în
pușcărie. Deputaților noștri, când protestează
în Dietă, li-se aruncă cele mai triviale epi-
tete, iar adunările populare sunt la discre-
ția agenților administrativi.

Cel puțin în străinătate să fim apărați pe
larg și liber!

Naționalismul nostru.

De dr. Dionisie Stoica.

După cum cel înzestrat de împrejurări cu
toate cele necesare pentru un trai fizic tic-
nit, n'are nevoie să se zbată după pâinea de
toate zilele, și, îngădit cu totul în belșugul
material, foarte de multe-ori n'are chef nici
putere de-a se avânta în sfera unei vieți
sufletești, bogate în altruism — tot așa cel
dotat de împrejurări cu toate drepturile in-
dividuale, cetățenești și naționale, nu simte
necesitatea, dar nici nu prea are prilej de-a-și
manifesta sentimentele aparținătoare sufle-
tului său naționalist. În urma acestei împr-
jurări numitele sentimente slăbesc.

Aceasta ca teză generală. Vorbind însă
de cazuri speciale, situația se schimbă de
cele mai multe-ori.

Făcând comparație între naționalismul Ro-
mânilor din regat și al celor din Ungaria,
fără multă șovăire trebuie să afirmăm, că al
celor din urmă este mai pronunțat și mai
puternic tocmai din cauzele sus menționate.

E însă cu totul alta întrebare, dacă apa-
riția, degenerarea sentimentului național în regat
este pe deplin justificată luându-se în referințe
existente.

România liberă și prea liberă nu vrea să
țină cont în cuvenita măsură, că dânsa în
primul rând este *stat național* și numai ca
atare poate produce ceea ce *trebuie* să pro-
ducă. Și în tendința de-a nu jigni niște
drepturi constituționale — foarte păgubi-
toare statului — e învoită a trece peste
drepturi naționale de importanță vitală.

E drept, că se expulzează mereu Greci,
prinși în flagrant cu cea mai mare crimă
politică: *tradarea de patrie*, e adevărat, că
mai anii trecuți școalele »Notre Dame de
Sion« au fost date în judecată — și achi-
tate — pentru nizuințele lor antipatriotice,
și e cert, că multe inimi simțitoare din regat
se zbat în dorința de-a i-se pune odată
capăt străinismului și propagandei lui, care
stoarce vlaga statului, care a început a în-
flori.

Da e drept, adevărat și cert. Și cu toate
astea pericolul nu-i de desconsiderat.

Nu vorbesc de partide, ci de toți factorii
politici, pe cari ar trebui să-i însuflețiască
gânduri de adevărat altruism național. Dacă
s'ar emancipa numai pe jumătate din în-
gustul cerc al intereselor de-o zi, regatul,
care jubilează, n'ar lăsa, ca o parte a ce-
tățenilor și cea mai mare, poporul de jos,
să fie lănțuit de atâta amar de neajunsuri.

Tot ce e rău, tot ce-ți îndurerează inima,
este urmarea directă a lipsei de adevărat
naționalism.

Și ar putea fi în țară mai mult națio-
nalism, căci stimulii nu lipsesc, dimpotrivă
se prezintă cu destul belșug.

Neajunsuri — și încă multe — sufăr și
Românii din Ungaria, în mare parte și din
vina proprie, dar mai mult din nerespec-

tarea dreptului și dreptății din partea al-
tora.

Dar naționalismul lor, alimentat indirect,
dar cu multă vehemență din partea atot-
puternicilor, îi va scoate la liman cu o zi
mai de grabă, decât poate se va pune capăt
anomaliilor atât de variate din România li-
beră.

Ardeleanul se mișcă mai greu, e foarte
adevărat, dar în acelaș timp e mai pătruns
de idealul său cel puțin cu 70%, decât Ro-
mânul din România,

Și de n'ar fi fost Ardealul cu Ardelenii
lui, nu știu cum ar fi ajuns Românii toate
câte le posed azi. Sunt fapte împlinite și
orce Român just trebuie să recunoască, că
Transilvania a fost izvorul vieții fizice și su-
fletești a cetății de azi a Românismului.

Dar nu de asta e vorba. Transilvănenii
au fost totdeauna naționaliști, dacă altcum
nu, dar ținând totdeauna morțiș la lege,
limbă și moșie. Acest naționalism s'a tran-
splantat și 'n principate, și 'n 1848 s'a dat
dovadă de un cuminte, înalt și puternic na-
ționalism din partea bărbaților, cari au pus
bazele României de azi.

Trecută însă campania din 1877 și ridi-
cate principatele unite la rangul de regat,
întrând țara în cadrele unei moderne vieți
de stat, s'a crezut, că ne mai fiind nevoie
de a se câștiga drepturi, ne mai având
conflicte cu stăpânitori străini la tine acasă
— s'a crezut zic, că s'a ajuns fericirea, s'au
ajuns zilele, când naționalismul nu-și mai
are locul și astfel rezoanele de a-l alimenta
și de a-ți alimenta forța de muncă din bel-
șugul nesecat al lui, au scăzut în fiecare zi.

Alte chestii s'au agitat, alte vederi au
preocupat bogata viață politică. De ade-
vărata bunăstare economică și culturală
prea puțin s'au ocupat cei chemați a se
ocupă numai și numai de aceasta.

Trecerea s'a făcut repede și unele ano-
malii își au explicarea. Sunt însă în urmă
ani foarte suficienți pentru a se fi putut
da o îndrumare înțeleaptă politicii eco-
nomice și a fost timp ca barem în anul
iubilar să se fi ajuns, ca țaranul român din
România să stea *cel puțin* pe aceiași treaptă
economică-culturală cu țaranul român din
Ungaria.

E foarte periculoasă lipsa de patriotism
și cu osebite de naționalism și se va răs-
bună odată fără milă. Norocul cel mare
al nostru este însă, că urmările nimicitoare
ale acestui păcat nu le vor suporta decât
cei vinovați; mulțimea va suferi mult și
astfel se va fortifica pentru o adevărată
cultură unitară națională.

Cercurile conducătoare din România ar
putea fi mai patriotice, în adevăratul înțeles,
și toți Românii liberi ar trebui să fie mai
pătrunși de naționalism, ca statul român
să poată progresa mai repede și mai sigur
și ca progresul culturii unitare naționale
să nu sufere întârziere.

Iar de va degenera în România și mai
mult patriotismul și naționalismul — nu

este eschisă posibilitatea ca să se ia pildă însufletitoare și mântuitoare și de astădată dela nedreptății Transilvăneni, cari nu cunosc trudă și șovăire în eluptarea drepturilor lor de dezvoltare economică, culturală și politică.

România e focalul de cultură al întreg Românisului, după-cum am amintit într'un articol, de aci au să-și ia însufletire de luptă culturală națională toți Românii, supuși altor state.

Este însă tot atât de adevărat, că Românii transilvăneni, aflând în România izvor de însufletire în urma faptului, că România e *stat liber și independent* și toate aspirațiunile culturale se pot ajunge aici fără a întâmpina piedeci din partea cărmuirii, tot acești Români oțeliți de luptele politice, pe cari le poartă în numele culturii și al bunăstării economice, au de *împrumutat* o mare doză de naționalism pentru cetățenii României libere.

Românii din Transilvania nu vor duce singuri la liman marele ideal al Românisului: *unitatea culturală*, dar posed cele mai indispensabile calități de a aprinde focul și de a-l alimenta până atunci, până când operațiunea se va termina cu succes.

Și aceste calități sunt urmarea cea mai directă a naționalismului lor puternic.

»**La voce del popolo**«, organul Italianilor autonomiști și intransigenți din Fiume, în numărul ce ni-a sosit ieri, scrie cu multă energie în contra barbariilor comise de Croați în Fiume. El condamnă în termeni aspri purtarea socoliștilor.

Broșura lui Mocsáry. Critica lui Mocsáry asupra politicii kossuthiste continuă a preocupă cercurile politice maghiare. Se crede chiar, că advertisementul lui Mocsáry să însemne drept punctul de plecare a disoluțiunii partidului kossuthist, din cari la toamnă se vor desface elementele kossuthismului de baștină propovăduit de Mocsáry, formând un nou partid kossuthist, ca partid de opoziție, față de partidul dela putere a fiului lui Kossuth.

În viitoarea sesiune guvernul va avea deci la tot cazul și în partid unguresc de opoziție pe lângă cel al naționalităților.

„Primejdiile în chestia națională“.

»Telegraful Român« din Sibiu publică în numărul de ieri (Vineri) următorul articol, cu care suntem de acord:

»Sub titlul acesta a apărut în numărul din Dumineca trecută (2 Septembrie n.) al ziarului »Budapester Tagblatt« din capitală un articol, pe cât de nedrept, pe atât de vătămător față de Românii din statul acesta, și față de instituțiunile lor bisericești, culturale și economice. Articolul e scris de dl Constantin Burdia, deputat dietal al cercului electoral Caransebeș. Va să zică de un Român. Cuprinsul articolului e dela început până la sfârșit o neîntreruptă acuză adusă Românilor din statul ungar, că agitează în mod sistematic în contra statului ungar, că sunt dușmani ai ideii de stat maghiar, și că în luptele lor pe acest teren sunt sprijiniți cu mijloace materiale din afară, de ex. din partea Ligei din București.

Din vina comiților supremi, cari nu s'au

gândit la alta decât să lăfereze guvernelor trecute deputați liberali, dușmanii statului ungar (adecă Românii) au putut apoi să-și continue agitațiunile neconturbați, și au ajuns la rezultatul obținut, au trimis deputați naționaliști la dietă. Dar terenul a fost de mult pregătit. Iată cum. Cităm acum cuvintele de încheiere din articolul domnului Burdia:

»... În adunări bisericești, în sinoade și congrese, în seminarii teologice, în școale confesionale, precum și în institutele financiare și economice nu a existat pasivitate. Aci seducerea și ațâțarea poporului român a fost cultivată în mod sistematic. Aci au fost preparate alegerile, cari au făcut posibilă apariția agitatorilor naționaliști, dușmanii ai statului, în dieta ungară. Recomand de urgență atențiunei cercurilor competente aceste împrejurări, pe cari le voiu lămuri în mod mai amănunțit, pentru că primejdia e la ușă, că elementele destructive nu numai că vor continua munca lor minieră, în mod vehement, ci se vor pune în legătură și cu elemente din afară«.

Cu greu ne vine să credem, că într'adevăr dl Burdia a scris șirele acestea, în cari aproape fiecare cuvânt constituie un mare neadevăr.

Dl Burdia știe foarte bine, că în biserica noastră nu se face politică. Congresele, sinodale, conzistoriile noastre au alta de lucru, nu să pregătească terenul pentru alegeri dietale. În seminariile noastre și în școalele noastre confesionale se învață, se propune cultura religioasă-morală, se propagă iubirea de patrie, de lege și de neam, iubirea deaproapelui, iar politică nu face nimeni în ele. Toate acestea le știe și le cunoaște dl Burdia, și de aceea tragem la îndoială, că articolul injurios din întrebarea cu adevărat dânsul l-ar fi scris.

Iar dacă da, atunci îl somăm cu toată seriozitatea să binevoiască a dovedi aceea ce afirmă, pentru că onestitatea fiecărui om pretinde să-și dovedească cu cazuri concrete afirmările, căci la caz contrar opiniunea publică va trebui să-l conzidere și să-l declare, ori de inconștient, ori de denunțiant, titluri la cari nu credem să aspire domnul Burdia.

Regele cel mai capabil din Europa

Sub acest titlu eminentul ziarist irlandez T. P. O'Connor a publicat într'unul din marile sale ziare din Londra »T. P's Weegly« un articol relativ la România și la Majestatea Sa Regele Carol, luând ca temă cartea dlui Belle-gast asupra României.

Extragem din acest articol următoarele două pasagii, unul asupra României și altul asupra Regelui ei:

»Strânsă între mările Carpați și Marea-Neagră, izolată — o insulă în oceanul slav — pe marele drum între Rusia și Turcia, și cu toate acestea independentă de amândouă, asta este situațiunea Regatului României. Din multe puncte de vedere, este una din țările cele mai interesante din Europa, atât prin ea însăși cât și din cauza raporturilor sale cu vecinii săi.

Poporul are o individualitate care îl izolează de toți vecinii și la care el ține cu o mândrie nobilă. România a fost populată sub regimul lui Traian de un mare număr de Romani, ai căror descendenți au rămas latini de rasă, latini de limbă, latini de sentimente, latini de tempera-

ment. Forța și ambițiunea Rusiei, dezvoltarea acestui spirit care va trebui să unească pe toți Slavii într'o singură mare familie, lunga dominațiune a Turciei și a musulmanilor, și, la o epocă mai depărtată, valurile neincetate de invasiuni barbare, cari, în mersul lor triumfal, din Asia pe ruinele imperiului Roman — trebuia să treacă peste România — toate acestea au lăsat pe Românul intact și pur în tot ce este esențial. El vorbește încă limba care, din toate limbile moderne, este cea mai apropiată de limba în care a scris Oraziu și Virgiliu și în care au vorbit Cicerone și Iuliu Cesar. Când e întrebat căreia rase aparține, el răspunde cu aceeași mândrie ca și cetățenii romani: »Eu sunt Român«.

În ceea ce privește pe Regele Carol, iată ce spune:

»Nu e monarch în Europa care să ocupe o așa înaltă situațiune ca Carol I, regele României; chiar însuși Suveranul nostru, care trebuie să lucreze după avizul miniștrilor săi responsabili, nici Francisc Iosif, care, în prezența a ceva care seamănă cu o revoluțiune, într'unul din regatele sale, nici de sigur, Țarul, care stă tremurând pe marginea unui abis în care dânsul și ai săi, pot să alunece la fiecare moment; nici chiar împăratul Germaniei, care vede ridicându-se contra lui toate forțele liberale a claselor de mijloc și dușmănia încă mai periculoasă a milioanele de oameni care lucrează, gândesc și conspiră sub bandiera Democrației sociale.

Omul suprem în România după toată lumea este Regele. Sunt mulți politicieni străini care mulți ar zice cei cari studiază această țară, mulți din acești politicieni sunt tot atât de patrioți, pe cât sunt de străluciți. Dar miniștrii și se duc — câteodată destul de repede — Regele rămâne ca singurul punct de raliere al Regatului, singurul ministru permanent, fiind în același timp Rege. Nimeni nu contestă această situațiune supremă.

Știri dela Expoziție.

Marele festival coral dela Expoziție.

Pentru Duminecă 9 Septembrie și Marți 11 Sept. societatea Carmen de sub direcțiunea dlui Kiriac, a aranjat un mare festival coral în Arenele Romane, la Expoziție...

Vor fi în total 25 coruri cu un număr de 1700 cântăreți din Ardeal, Bănat, Bucovina și din țară.

Duminecă. Serbarea se va începe în Arenele Romane la oarele 3 d. a.

Festivalul cuprinde două părți.

Partea întâi va fi serbarea »junilor«, o reproducere a acestei serbări așa cum se face la Brașov a 4-a zi de Paști.

Vor apare 250 de persoane în costume naționale și călăreți, cari vor reprezenta junii obișnuiți, curcanii tineri, curcanii bătrâni și junii albi.

Spectacolul ce vor da acești juni e următorul: Cristos a înviat la Crucea din Prund, aruncarea buzduganului la locul între pietre, horă, cântec și defilarea.

Partea a doua va cuprinde concertul al societăților de cântări din Bănat și Crișana, partizat în 12 reuniuni de cântări cu un număr total de 800 cântăreți.

Iată ordinea cântărilor:

1. Reuniunea de cântări și muzică din Reșița Montană, cor mixt de o sută persoane, dirijat de Iosif Velceanu, învățător, va executa: »Urarea României«, de I. Costescu și »Răsunetul Ardealului« de I. Vidu.

2. Reuniunea de cântări și muzică din Bogșă, cor mixt de 70 persoane, va executa: »Despărțirea Basarabiei« de Ioachim Perian și »Marș« de I. St. Paulian.

3. Reuniunea de cântări Bozovici-Dalboșef, cor mixt de 90 persoane, dirijat de dnii Ilie Imbrescu, preot și Ilie Ruva, funcționar, va executa: Imn place — nu-mi place, de I. Vidu.

4. Corul din Cacova, cor bărbătesc de 40 persoane, dirijat de dl Traian Lința învățător, va executa: Cuadril de C. G. Porumbescu și Marșul plugarilor de același.

SEGEDINUL E ORAȘ VESTIT

Acolo se pot căpăta cele mai ieftine Oroloage și bijuterii, mai ieftine de cât ori unde. Nu-i de lipsă să ne dăm bani în mână străine. Cine vrea să se convingă despre toate acestea, să ceară un catalog mare ilustrat, ce se trimite gratuit, dela Scheinor Samu, juvaergiu în Szeged. Acolo se capătă un orologiu de argint dela 5 floreni începând, inel de aur, cu 14 carat dela 2 fl. 50 cr. în sus, cercei de aur dela 1 fl. 50 în sus, lanț (colier) aur 4 fl. 50 cr. un orologiu de nikel dela 2 fl. 50 cr. în sus, un vecker dela 1 fl. 50 în sus.

5. Reuniunea de cântări din Beiuș, cor mixt de 30 persoane, dirijat de dl Ioan Bușița, profesor, va executa: Marș regal de G. Muzicescu și Două tineri de G. Dima.

6. Reuniunea de cântări din Oradea-mare »Hilaria«, cor bărbătesc de 40 persoane, dirijat de dl N. Firu, învățător, va executa: Dorul înstrăinatului de Al. Flechtenmacher și Doina de I. Vorobchievici.

7. Reuniunea de citire și cântări, cor bărbătesc de 50 persoane, dirijat de dl Iosif Micu, va executa: Ceasu rău de I. Vorobchievici și Calea mândrii de T. Lugojanu.

8. Reuniunea de cântări Oravița-română »Concordia«, cor bărbătesc de 40 persoane, dirijat de dl Bogdan, învățător, va executa: Cântecul Prului de I. Vorobchievici și Dorul ardeleanului de A. Popovici.

9. Reuniunea de cântări și muzică din Ticvaș, »Armonia«, cor bărbătesc de 55 persoane, dirijat de dl Iuliu Birou, va executa: Hora coriștiilor de Iuliu Birou și Alarma de același.

10. Reuniunea de cântări din Sân-Miclăușul-mare, cor mixt de 50 persoane, dirijat de dl Atanase Lipovan, învățător, va executa: Trecui valea de Mureșianu și Varia și Lugojana de I. Vidu.

11. Reuniunea de cântări și muzică din Chișeteu, cor mixt de 100 persoane, dirijat de dl Lucian Șepeșan, preot va executa: Tatăl nostru, de C. G. Porumbescu și Hora dobrogeană de N. Popovici.

12. Reuniunea de cântări și muzică din Lugoj, cor mixt de 40 persoane, dirijat de dl I. Vidu, învățător, va executa: Peste deal de I. Vidu și Negruța de același.

Apoi toate corurile reunite, cu un număr de 800 cântăreți, sub conducerea dlui I. Vidu, va executa: Hai în horă de G. Dima, (cor bărbătesc); Imnul regal de Ed. Hübsch (cor mixt și muzică militară) și Pui de lei, marș de I. Vidu (cor și muzică militară).

Marți. Serbarea se va începe în arenele romane la orele 4 d. a.

Va avea loc concertul dat de societățile de cântări din Ardeal, Bucovina și din țară. Vor fi total 13 societăți de cântări cu un număr de 40 cântăreți.

Ordinea cântărilor e următoarea.

1. Reuniunea de cântări din Seliște, cor mixt de 30 persoane dirijat de dl Iuliu Crișan, inv., va executa: »Fântâna cu trei isoare«, cântec popular pentru cor de G. Dima, »Dorul meu« și »Neică neiculită«, cântece populare pentru cor de Mureșianu.

2. Corul bisericesc din Ocna-Sibiului cor bărbătesc de 40 persoane, dirijat de dl Miron Bibu, învățător, va executa: »Știi mândro când ne iubim«, cântec popular pentru cor de dl T. Popovici și »Toarce Lele«, horă de același.

3. Reuniunea de cântări din Orăștie, cor mixt de 50 persoane, dirijat de dl Ioan Branga, inv., va executa: »Bălcescu murind«, de P. Mezzeti și »Măndruțișo de de mult«, de G. Dima.

4. Corul Moșilor, (Abrud, Zlatna etc.) cor mixt de 60 persoane, dirijat de dl Octavian Simțion, învățător, va executa »Trecui valea«, de I. Mureșianu și »Moșul la drum«, de I. Vidu.

5. »Doina din T.-Severin«, cor mixt și orchestră, 100 persoane, dirijat de dl I. St. Paulian, profesor, va executa: »Munca«, de G. Filipa, »Doina« și »Zece Maiu«, de I. St. Paulian.

6. »Armonia« din Bărlad, cor mixt de 60 persoane, dir. de dl Eugen Bulbuc, profesor, va executa: »Hai Ileană la poiană«, de dl G. Muzicescu și »Brăul«, de G. Muzicescu.

7. »Doina« din București, cor mixt de 60 persoane, dirijat de dl G. Cucu, profesor, va executa: »Nouă azi ne-a răsărit, colindă, de dl G. D. Chișici și »Cântec ostășesc«, de P. Ciorogariu.

8. Societatea corală germană din București, »Transilvania«, cor bărbătesc de 25 persoane, dirijat de dl I. Paschill, profesor, va executa: Cântecul patriei, de Fr. Schneider și Cântec junilor, de I. Paschill.

9. Corul țărănesc din Dsoiu, jud Iași, cor mixt de 70 persoane, dirijat de dl I. A. Toma, în-

vățător, va executa: Ingerul a strigat, cântare bisericească și Hora Daciei.

10. Corul țărănesc din Breaza (județul Prahova), cor mixt de 50 persoane dirijat de dl I. Mircescu, învățător, va executa: »Românașul« de T. Teodorescu și »Lumea mea«, cântec popular de același.

11. Corul țărănesc din Dumbrăveni (județul Botoșani) cor mixt de 50 persoane, dirijat de dl Calistrat Popărăscu, primar interimar al comunei, va executa: »Cine se va sui pe muntele Domnului« de G. Muzicescu și »Trompetele răsună« de același.

12. Societatea »Armonia« din Cernăuți, cor mixt de 120 persoane, dirijat de dl Anton Koller, profesor, va executa: »Cântec sicilian« de C. Porumbescu, »Ași vrea« de St. Koller. »Trai vânătoresc« de T. cavaler de Flondor și »Hora dobrogeană« de Mandicevschi (coruri bărbătești).

13. Societatea corală »Carmen« din București, cor mixt de 150 persoane dirijat de dl D. G. Kiriac va executa »Morarul« de dl G. Kiriac și »Plugari și meseriași, imn pentru cor mixt și orchestră de H. Kirchner.

Apoi, toate corurile reunite, cu un număr de 900 cântăreți, sub conducerea domnului D. G. Kiriac, vor executa: »Pe al nostru steag« de C. G. Porumbescu și T. Popovici cor bărbătesc și orchestră), »Tricolorul« de C. G. Porumbescu (cor mixt și orchestră), »Imnul regal« de Ed. Hübsch (cor mixt și muzică militară) și »Pui de lei« de I. Vidu (marș pentru cor și muzică militară).

În cazul când timpul nu va fi favorabil, concertele se vor da la Teatrul Național.

Intrarea în arene, pentru fiecare producțiune, va fi de 1 leu.

Miercuri, 30 August, la orele 8 jumătate seara, toate corurile de peste hotare, din țară și cele germane din Capitală, cu un număr de 2000 cântăreți, vor da ansamblu ultimul concert, după care va urma »Povestea Neamului«.

Aceasta ultimă producțiune a festivalului va fi anunțată printr'un program special.

Doi tineri români în Fiume.

Stimate dle Redactor!

Mă simt îndemnat a Vă comunica următoarele: De mai multe săptămâni se află în Fiume 2 tineri români — aparținători României — în etate cam de 15 ani. Unul dintre ei e în uniforma școlii militare din Iași, și a absolvat a V-a clasă. Se cheamă *George Pantil* și e feciorul colonelului de artilerie: *George Pantil* din București.

Celalalt se cheamă *Ioan Gheorgescu*, care a fost în a V-a clasă a liceului »Lazar« din București și n'are tată.

Preumblându-te seara pe Corso, să fii cât de indiferent și totuși trebuie să te oprești spre a arunca o privire de simpatie către acei tineri români. Dl *George Pantil* cu uniforma sa frumoasă, având și un chipiu foarte frumos, împodobit cu treicolorul românesc și snururi admirabile, atrage în jurul său mult public. Mai ales damele și ofițerii se tot întreabă, că ce reprezintă acea uniformă de soldat.

Sunt aproape 10 zile, de când am văzut un grup mare de curioși, cari priveau ceva spre mijloc (centru).

Din curiozitate mă duc și eu acolo și văzând uniforma cadetului Român, apoi ținuta impunătoare ce înfățișă, mărturisesc sincer că am rămas frapat de cele văzute.

Dupăce s'a împrăștiat publicul, mă duc la dâșii și recomandându-mă îi rog să mă pună în curent cu călătoria lor la Fiume.

Deatunci mai în toată sara ne preumblăm împreună și le pun la dispoziție »Tribuna« și »Libertatea«. Sunt la fel de înalți și chipeși de cugeți că sunt frați.

Mi-au comunicat că statul Român, începând cu anul trecut, va trimite la Academia de marină din Fiume în tot anul câte 2 tineri.

Anul acesta au competat mai mulți și supunându-se la un examen în București, pe dâșii i-au aflat de cei mai corespondători. Acum studiază privat limba germană, apoi după scurt timp fiind examinați, vor fi înscriși la *Academie*.

Vor studia 4 ani, apoi 2 ani vor practica pe vapor austriac, când în fine fiind cualificați se vor reîntoarce în patrie.

Ei sunt trimiși pe speșele Statului Român și au leafă lunară câte 200 lei.

Mi-au spus că mai sunt 2 inși în aceasta »Academie« cari merg pe anul al II-lea și vacanțiunea o petrec în România. Numele lor e: *Alexandru Gheorghescu* și *N. Costinescu*.

Ei mi-au comunicat că statul Român a trimis 2 tineri și la Academia din »Livorno«.

Aseară preumblându-mă pe »Corso« dau cu ochii de ei și am rămas frapat, văzând că se apropie de dâșii adjutantului generalului dela regimentul »*Jelasici*« din Fiume, care era în societatea unui căpitan, cu soția.

Dupăce tinerii au salutat pe respectivii ofițeri, au fost opriți de dâșii, căci neputându-și țineă curiozitatea au intrat în conversație cu ei.

Dupăce s'au despărțit merg la dâșii, comunicându-mi despre conversația avută. M'am mirat când mi-au spus, că au făcut cunoștință mai cu toți ofițerii de-aici.

Preumblându-ne toți trei văd că iară se apropie ofițerii cu doamna și văzându-ne la olaltă a zis unul »*Der ist auch Rumäner!*...« Ne-au auzit că vorbim românește.

Dacă străinii se interesează așa mult de frumosul port și creștere al ofițerilor din România, atunci noi numai bucura ne putem de pregătirile ce începe a face România întru a-și crește bravi ofițeri.

Raportor.

Ultime știri.

D'ale Rușilor. *Petersburg*, 7 Sept. Ministerul de justiție publică o dare de seamă despre cei condamnați la *moarte prin glonț*: numărul acestor victime ale statariului se urcă la 665.

— Din *Helsingfors* se anunță că afară de 135, în colo ceilalți toți feciorii regimentului 3 de linie au dezertat. Ei au plecat înarmați și primejduesc calea ferată.

— Tătarii resculați din Susa au împușcat pe generalul *Boltschakoff*, iar pe locoșitorul său general *Bauer* l-au rănit grav.

— Șeful lucrărilor tehnice din Odessa a fost omorât de 5 gloanțe de revolver.

— Patru dintre cei arestați pentru complicitate în atentatul contra marelui duce *Nicolaievici* au fugit, în chip miraculos, din temniță.

Manifestul Țarului. *Țarul*, în manifestul ce a adresat poporului, face promisiuni privitoare la rezolvarea chestiei agrare, ovreiești, instrucțiunii publice și în ce privește garantarea libertăților.

Până să se introducă însă acele reforme, deocamdată guvernul a făcut un regulament privitor la instituirea tribunalelor militare statariale. Conform acestora, procesele politice se vor judecă îndată și osânde la moarte, cari nu se vor putea apela, se vor executa a doua zi. Noua lege cuprinde măsuri aspre și contra presei, așa că în curând nu va mai fi nici o libertate a cuvântului și scrisului.

În cercurile revoluționare se fac mari pregătiri pentru a se răspunde cu violență acestui program politic al Țarului și guvernului său.

Se afirmă de altfel că *Trepow* ar fi disgrățiat.

Perge és Rozslay utóda

fabrică de mașini și de pluguri pentru economie în Oradea-Mare.

Recomandă fabricație proprie de pluguri din cea mai bună calitate.

Pentru fie-care preț i-a răspundere.

Magaziu mare de grape, ciururi, cramă, zdrobitoare de struguri și tăietoare de paie.

Ajutoare de Stat pentru săraci în Franca.

Camera și Senatul francez au primit legea, prin care se acordă săracilor infirmi și bătrâni un ajutor din partea Statului. Cu greu a găsit guvernul francez fondurile necesare, pentru a veni în ajutorul săracimei. În scopul acesta ministrul de interne Clemenceau, a îngreunat bugetul Statului cu zece milioane franci, care sumă însă este departe de a fi suficientă, astfel că în înțelegere cu ministrul de finanțe, Poincare, dânsul a mai găsit neapărat de trebuință să mai încarce încă bugetul Statului, cu vre-o trei-sprezece milioane, cu toată grija exprimată de ministrul de finanțe, că se va deschiibra bugetul prin acest ajutor pe seama săracilor.

Dar importanța lezei, pentru a se da ajutoare de Stat infirmilor bătrâni și săraci, nu zace atât în sumele, ce se caută și prin cari se îngreiază bugetul Statului, — ci mai ales în recunoașterea, că Statul e dator să le acorde ajutoare bătrânilor neputincioși lipsiți de mijloace.

Chestiunea aceasta e foarte importantă și tot odată foarte greu de rezolvată; iar guvernul numai împins de socialiști și strâmtorat de promisiunile deputaților majorității parlamentare față de alegători, că vor sprijini legea pentru a se veni în ajutorul săracilor, — a fost nevoit să o ia în considerare și să i dea cuvenita deslegare.

După legea votată se vor înființa biurouri de anchetă pentru săracime, ca să se poată împărți cu dreptate ajutorul Statului. Ajutor vor primi toți bătrânii infirmi și lipsiți de mijloace cari au împlinit etatea de șapte-zece de ani.

Statul va fi silit să impună la noui contribuții pe cetățeni, pentru a putea echilibra bugetul din cauza acordării acestor ajutoare. Și e temere ca nu cumva instituțiile de bine-facere particulare, caritatea oamenilor cu dare de mână, să fie influențate prin această intervenire a Statului pentru săraci.

Odată recunoscut dreptul săracimei de a cere ajutor Statului, acesta va rămânea vecinic asediat de plângerile neputincioșilor, cari vor cădea greu în spinarea bugetului. Și nu se vor mulțumi cu micul ajutor, căci poftele sporesc; iar omul văzându-se asigurat la bătrânețe de către Stat, nu și va mai chinui creerul, să facă economii, să adune bani albi pentru zile negre, ci va trăi fără griji, înmulțind șirul infirmilor săraci și bătrâni, cari, ori de câte ori Statul va încerca să nu le acorde după dorința lor ajutorul său, — vor mări ceata mare e nemulțumirilor.

Trebue să recunoaștem, că întregul propriu al

omenirei se face mai mult de teama, a neaverii în timp de boală și bătrânețe.

Legea, caută să aline acel gând de mizerie, poate fi în principiu foarte umanitară și poate chiar înlocui până la un punct caritatea oamenilor cu dare de mână, — în realitate însă nu se poate cufunda dreptul cu mila.

Sărăcia și-a câștigat prin legea franceză un drept, de-a cere ajutorul Statului, — pe când până acum era avizată la mila bine-făcătorilor. Guvernul francez a văzut de sigur greutatea, cu care va fi rezolvată chestiunea acordării ajutorului de Stat săracilor și speră a fi făcut o lege bună, prin care să se poată deslega o altă chestiune foarte importantă, aceea, de a se stabili într'adevăr cine are dreptul de a cere sprijinul Statului.

Se va face prin urmare o mare anchetă socială printre clasa nevoiașă a bătrânilor infirmi și găsiți fără mijloace de existență, și va da la lumină probabil multe amănunte interesante. Căci astăzi știm așa de puțin cauzele căderii în mizerie a multor oameni, pe cari îl știm odată cu situație foarte bună, înviindu-le soarta, pe când la bătrânețe îi vedem doborâți în mizerie și ajunși în stare de a cerși mila autorităților și a instituțiilor de caritate.

Indeplini-va legea franceză acel rol mare moral, de-a îndruma pe oameni pe calea cea bună, de-a fi precauți în viața lor, să nu ajungă în mizerie, căzând în sarcina Statului și a societății sau va mări rândurile nevoiașilor, este o problemă, care agită acum în Franca toate cercurile politice.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 8 Septembrie 1906.

— **Sedință conzistorială.** Ieri (Vineri) înainte de amiază senatul școlar al conzistorului aradan a ținut ședință sub prezidenția P. S. Sale Episcopului Ioan I. Pap, fiind de față secretarul V. Goldiș, referentul școlar dr. G. Ciuhandu și asesorii I. Russu Șirianu, Tr. Vățianu și Iosif Moldovan.

— **Moșii la expoziție.** Ni-se scrie din Abrud, centrul Munților Apuseni, că de acolo au plecat Joi 40 coriști la expoziția din București. Ei vor lua parte la marele festival ce se va da în Arena Romană.

— **„Viața Românească“.** Numărul 6 din susnumita revistă a apărut cu un sumar pe cât de variat, pe atât de instructiv. Amin-

tim admirabila poezie (O rază) de O. Goga, amintirile (din călătorie) scrise de C. Stere, studiile politice, istorice și sociale ale dlor I. Russu-Șirianu, D. Drăghicescu, Iorgu G. Toma și alesele nuvele ale dlor M. Sadoveanu și I. Brătescu-Voinești.

— **Cununie.** Ni s'annunță cununia dsoarei Maria Nistor cu di Aurel Gajia, profesor în Blaj, care se va celebra în 16 Septembrie n. în Catedrala din Blaj.

Felicitări!

— **Amănunte asupra incidentului dela Constanța.** Pe când dl Grădișteanu luă masa pe terasa hotelului Carol, la o masă vecină chelnerul care servea, a vorbit în limba ungară cu niște dame. Dl Grădișteanu a chemat pe chelner și i-a reamintit, că aici este în Țara Românească.

Conzulul simțindu-se blesat a urmărit pe dl Grădișteanu și după 2 ore pe terasa cazinului comunal a aruncat epitetul de laș președintelui Ligii culturale.

S'a produs un mare tumult. Lumea indignată a voit să bată pe conzul. Aceasta fiind luat de generalul Boerescu a fost condus pe bulevard.

Dl Grădișteanu urmărindu-l și ajungându-l a aplicat 2 palme.

Din mulțime un necunoscut i-a dat o puternică lovitură de baston.

Intervenind doctorul e lez Bolton funcționari, altercația a l sfârșit aci.

— **Insolație.** Din Paris se vestește, că în timp scurt s'au ivit 24 cazuri de moarte în urma marilor călduri.

— **Sfârșitul petrecerii.** Din Mișcolț se vestește: în o comună din apropiere flăcăii au făcut o petrecere în un birt. Sub durata petrecerii Goszpoly și Juhász s'au certat pentru ceva. Cearta era chiar în toiul ei, când intră în birt un alt flăcău: Csuka Márton. A sărit în apărarea lui Juhász atacând pe Goszpoly. Acesta scoase revolverul și-a voit să împuște asupra lui Csuka. Cest din urmă însă cu un scaun a aruncat revolverul din mâna lui, dar tot atunci a spart și lampa, astfel că acum se îmbrânceau în întunec. Csuka luă cuțitul dela picior, dar fiind întunec în loc să-l străpungă pe Goszpoly, a străpuns pe Juhász atât de grav, c'a murit la moment. Ucigașul, care are numai douăzeci de ani, a fost deținut din partea poliției.

— **Dramă familiară.** O dramă sfâșietoare s'a desfășurat zilele trecute înaintea tribunalului din Saina. Femea Madeleine Perdillo, cândva actriță, s'a prezentat ca pârtoare contra fiului ei. Nefertita femea a mărturisit următoarele:

Escursiunea

Reuniunii învățătorilor bănățeni.

De Iuliu Vuia.

Reuniunea învățătorilor din dreapta Murășului, la inițiativa părintelui Nicolae Martinovici din Topolovețul-mare, a avut fericitul gând să facă o călătorie de studiu la București, Târgoviște, Curtea-de-Argeș, Constanța și Constantinopol.

Plecarea din gara Timișorii. La 31 Iulie a. c. peste 200 protopopi, preoți, адвоcați, doctori, învățători, negustori, economi (din B.-Comloș, Nerău și Ecica-română) au plecat la 7 ore 55 minute spre Verciorova, toți provăzuți cu insigniile »Reun. inv. băn. Timișoara«.

Era o bucurie de nedescris, ce se arată pe fețele tuturor.

Președintele dr. Traian Putici luase dispozițiuni de așa, că escursionistilor li-s'a dat vagoane separate.

La Verciorova. La 2 ore 39 min. p. m., după ce am trecut prin o riguroasă vizitare la Orșova, am sosit la Verciorova, unde mii de cetățeni ai liberei Românie ne-au întâmpinat cu însuflețite urări de »să trăiască.« Gara era decorată cu verdeață și mulțime de steaguri naționale.

Pe peron am fost întâmpinați de prefectul Mehedințului D. Costescu, de înalții funcționari Severineni și notabilii Verciorovei și de Reuniunea de cântări »Doina« din Severin, sub conducerea bravului ei conducător Ioan Paulian, care întonează următorul

I M N.

Azi e zi de sărbătoare, pentru neamul românesc
Frați răsleți de vremuri crude, unii cu alții se'nțălnesc,
Dunărea spre noi privește și cu glas tremurător
Cântă cântec de izbândă Românescului popor.

Gânduri multe risipite pe unii și alții ne-au purtat
Astăzi însă iată oara, ce atât am așteptat,
Să'nălțăm spre cer rugare cât mai des să ne'nțălnim
Și'n iubire și credință, dorul nostru să'mplănim.

În bubuitul tunurilor de pe înălțimile dealurilor și întrerupți de nesfârșite strigăte de »să trăiască« vorbesc: Ioan Corab salută cu dragoste pe apostolii bănățeni, în numele corpului didactic; iar profesorul Ioan Paulian, salutând României veniți din patru unghiuri, veniți cu focul dragostei de frați.

Președintele dr. T. Putici răspunde: Cuvântul evangheliei ne impune să iubim pe deaproapele, legea firei însă ne poruncește, să iubim pe frații noștri.

Am venit ca corp cultural, să ne îmbogățim cunoștințele...

A vorbit apoi farmacistul Iordan Bogdan, căruia i-a răspuns preotul Nicolae Martinovici din Topoloveț, asemănând libera Românie cu o câmpie întinsă cu flori, iar pe bănățeni cu albine silitoare, cari au venit să sugă suculele acelor flori.

Escursionistii au vizitat Verciorova și îndeosebi marea clădire a școalelor.

Reîntorși în gară prefectul Costescu tractează pe oaspeții bănățeni cu bere.

Dr. Putici ridică paharul în onoarea prefectului Costescu, care prin propria diligență și pe căi oneste a ajuns ceace este.

Din vârful stâncilor și de pe malurile Dunării salvele tunurilor cutremură văzduhul; iar reuniu-

nea de cant »Doina,« ne delectează prin cântecele sale; astfel că entuziasmul și-a ajuns zenitul.

Învățătorul Iuliu Vuia ridică reia profesorului Paulian și a

Prof. Paulian mulțumește zi a trecut pentru prima dată ganițele cercetându-ne la Caransebeș și Lugoj; dorește să ne vedem cât mai des ca să ne legăm sufletele.

Intre urale nesfârșite ia cuvântul prefectul Mehedințului, dl Costescu, care arată că născut din popor și-a consacrat activitatea în trei direcțiuni: chestiunea instrucțiunii, fiind el singur învățător, cea economică și sanitară.

La 7 și un sfert escursionistii între nesfârșite urale de »să trăiască« au plecat cu tren special din Verciorova, după ce înainte se cetise o telegramă a dlui Nicolae Dimitrescu, care a salutată de binevenire oaspeții bănățeni pe pământul României.

La Turnu-Severin. Peste 10 mii cetățeni Români ne-au salutată cu însuflețire de pe peronul gării, care era frumos decorată cu verdeață și stegulețe.

Diferite societăți ca: »Dor de cânt,« »Prosperitatea,« »Melcul,« »Concordia,« »Scânțea,« »Furnica,« »Albina,« »Frăția română« ș. a. erau în grupuri cu drapelurile lor.

Muzica reg. 7 de infanterie, cântă însuflețitorul »Deșteaptă-te Române«.

Primarul orașului, dl Grigorie Constantinescu, salută cu dragoste oaspeții în numele cetățenilor. Dr. Putici răspunde: stând în serviciul bisericii naționale, luminând poporul și dezvoltându-i sentimentele și caracterul moral, am crezut de bine a profita de ocazie să vedem progresele fraților.

Sunt cinci ani la mijloc, de când fiul meu Georges, care acum e de douăzeci și patru de ani, mă tot torturează, mă periclitează și prin amenințări stoarce bani dela mine. Mai înainte cu cinci ani a revoltat adânc vecinii, pentru scandaloasele scene, ce se petreceau în locuința mea. Când era, cari au auzit, ce se întâmplă, când au văzut fața mea brăzdată de palme, au întreat pe copilul meu să spună, ce s'a întâmplat. El a răspuns, că m'am îmbătat, am căzut și astfel m'am arătat la față. Soția portarului l'a făcut atent, că pe grunzazii mei se văd urmele zugrumării. Copilul meu n'are nici un post. El crede că sunt foarte bogată.

El știe însă, că prin banii, ce i-a stors dela mine m'a sărăcit aproape. Din averea mea de venioară au rămas numai urmele. Am încă o sumă în preț de 7000 franci și am un venit anual de 4000 franci. E caracteristic modul de trai a meu. Ziua o petrece în pat. Prânzește tot singur. La orele patru se scoală și atunci mă chină până ce nu-i dau bani de ajuns pentru petrecerea de noaptea. Sunt nevoită să-i dau, căci dintr-o dată mă bate.

Am arde cheltuit cu el 25.000 de franci. Am adus pentru el aceasta jertfă mare, fiindcă mi-a spus, că să ducă în America să-și vază de treburi. Am crezut însă că i-a prădat cu amanta lui. Acum vreau să facă un împrumut de 50.000 de franci, și voiește să-i cheltuiască cu o cântăreață de oră. Nu trace zi în care să nu mă batjocorească.

Am avut cu doi ani așa m'a bătut, încât numai puține am scăpat de moarte. În o zi m'au lovit cu o sută franci, dar eu nu i-am împlinit cererea. Atunci a luat de pe masă sticla cu sodă și m'a lovit cu ea în cap, încât am zăcut o săptămână. După ce m'am recules, m'a luat de ureche și m'a dat cu capul meu de părete până ce m'a rupt un pieptene. Peste noapte am scuipat sânge. În Dumineca următoare a venit acasă cu un băiețel și-a zis: »Pe cineva voi omori azi«. Nu mai am die prezident, să rabd. Rog onoratul tribunal să mă apere de fiul meu.

A urmat apoi ascultarea copilului, care n'a putut să spună nu mai atât:

— Când sunt infuriat, atunci nu sunt răspunzător pentru mine. Comit astfel de lucruri, pentru că la urmă foarte mă călesc.

Tribunalul l'a judecat la șase luni închisoare.

— **Aviz.** În tipografia diecezană din Bătrâni-u. 2 sz. au apărut următoarele scrieri ale redactorului Iuliu Vuia. Abecedar scris pe baza modelului sunetelor vii 40 fil.; Instrucția metodică 80 fil.; Carte de cetire pentru cl. a doua 100 fil.; Carte de cetire cl. 3 și 4 50 fil.; Carte de cetire cl. 5 și 6 60 fil.; Curs practic de limba

maghiară, care pe lângă exercițiile de cetire, intuitive și gramatică cuprinde și elemente din Aritmetică, Geografie, Istorie și Constituție, à 60 fil.; Curs practic de Istoria Ungariei à 40 fil.; Curs practic de limba română (Etimologie Sintaxă, Silistică și Literatură), à 60 fil.; Curs practic de Economie à 56 fil.; Curs practic de Geografie și Constituție de I. Vuia. Tablele de cetire à 5 coroane plus 72 fil. porto. Se află numai la autor în Comloșul-mare Torontál.

— **Un jertfitor.** Sunt oameni, dela fire, cari doresc să fie laudați. Dacă însă nu-i laudă nimeni, se laudă ei însăși, lucru atât de uricios. Domnul C. încă face parte din această categorie. De vei conveni cu el de o sută de ori, el nu iubește altă conversație, decât cea despre persoana lui, și familia lui. Indrugă la vorbe, cât este el de iubitor de literatură, cât de înfocat Român și mare naționalist, cum sprijinește literatura și presa noastră. S'a găsit un tânăr idealist, care crede în vorbele ce spune. Și fiind că a fost vorba de sprijinirea ziaristicii, l-a întreat: »Se poate, ca Dta, om bun la inimă și însuflețit pentru tot ce-i românesc, să nu fi abonat la ziarul »Tribuna«?

Jertfitorul răspunde: »20 coroane e sumă considerabilă, cu care pot să-mi cumpăr alte lucruri pentru casă«.

Și el mai are tovarăși tot atât de jertfitori, dar cu miile.

— **Și cea mai frumoasă floare se vestește** dacă nu grijești de ea. Și frumusețea feței se vestește, dacă nu te îngrijești de ea cu multă băgare de samă. O față frumoasă, tină și curată poți avea pururea, numai dacă folosești Crema de lăcrimioară a lui Vasváry.

— **Orologe ieftine și juvaerice** pe lângă prețurile cele mai avantajoase se pot căpăta la *Deutsch Izidorné*, palatul contelui Nádasdy, strada Forray.

— **In Arad**, strada Forray-u. 2/b, vis-à-vis de drougheria Nádas, orolojerul și juvraul

Zinner Vilmos

desface prăvălie de orologe și juvaerice, ba chiar vinde prăvălia.

— Atragem atențiunea on. cetitori asupra anunțului lui *Pártos Lajos*.

— Atragem atențiunea on. public asupra anunțului *Singer A.* care-l publicăm în altă parte a ziarului.

Atragem atențiunea onoratului public cetitor asupra inseratului fabricantului de sticle, *Singer Armin* și a lui *Braun János* din Szeghedin, publicată în numărul nostru de azi.

— Atragem atențiunea On. public asupra inseratului de pe pagina ultimă a lui *Erdős S.* (fost Eibenschütz conducătorul de mai mulți ani a firmei Buchsbaum).

— Atragem atențiunea on. cetitori asupra anunțului lui *Blum Bertalan (Linoleum)*.

— **Explozare.** Din Londra se vestește, că pe corabia rusească »Rurik« s'a întâmplat explozie, în urma căreia au murit patru oameni iar opt au fost grav răniți.

BIBLIOGRAFIE.

A apărut:

»*Discursuri parlamentare*« rostite în Camera ungurească de către deputatul naționalist dr. Iuliu Maniu.

Discursurile sunt tipărite în românește pentru a se adevări cu câtă bărbăție luptă naționalității în dietă pentru binele popoarelor.

A apărut:

»*Revista politică literară*« numărul întâi în Blaj. Editor Iuliu Br. Hodoș, Pimredactor: Aurel Ciato.

Numărul prim se recomandă escelent ca exterior, dar mai ales ca cuprins.

Iată sumarul: A. Ciato: Programul nostru. Dr. I. Maniu. Ideea românismului și politica națională A. Ciato: E moartă limba noastră? (Poezie). N. Hodoș: Ortografia română; Dr. Ioan Scurtu: Insemnătatea Expoziției naționale a fraților din Regat; M. Sadoveanu: Plopul (Scrisoare); A. C. Cronica politică; Sc: Foi răzlețe din istoria noastră ardeleană neștiută încă. Alco: Cântec de primăvară. Al. Ciura: Cei trei; H. Stahl: Câți-va oratori contemporani; Luca Rusu: Cronica literară; Al.: Cronica literară X.: — Probleme. — Literatură politică — Bibliografie — Diverse — Găcituri.

Abonamentul: pe un an 10 cor. pe 1/2 an 5 cor.

Redacția și Administrația: Blaj (Balázfalva).

Recomandăm cu toată căldura revista, care dacă se va menține la nivelul acestui număr, va lua iute locul prim între publicațiunile de genul acesta.

Mulțumește Severinenilor pentru frățeasca prietenie.

stat în gară corul »Dor de cântec cu mai multe cântări.

La 8 tr. l s'a pus în mișcare între neamuri »să trăiască.« Era un moment înălțător! Ochii multora lacrimau, la vederea acestor mărețe manifestări de frăție.

Intunecul nopții și oboseala zilei, a repus pe cântători în brațele lui Morfeu.

În capitală. La 1 August încă de pe la ora 2 gara de nord a capitalei era baricadată de un public imens, a cărui număr se evaluă la 20 mii.

Număroși studenți, învățători și învățătoare în costumul național. Aceștia formau frontul, purtând în primul rând drapelul treicolor cu inscripția: »Amintire 106—1886—1906, învățătorii români din regat«.

Urmă apoi clerul, membrii ai societății clerului »Ajutorul«, în frunte cu arhiereul *Calist*, dnii *Hurmuzescu*, *V. Maniu* și *Nae Dimitrescu* reprezentanți ai ministrului de instrucție, *Alexandru Bacaloglu*, din partea primăriei capitalei, *Ales. D. Florescu*, din partea Ligei culturale; apoi alte noabiltăți și public distins.

Sosirea trenului. La 8 și 20 minute a. m. a sosit trenul în gara de nord. Momentul sosirii a fost foarte mișcător. Espresiunea fețelor vesele și a ochilor umezi denotau starea sufletească agitată a apostolilor neamului din Bănat.

Toți grăbeau la ferestrii și uși să salute cu bucurie și pâlării pe frații capitalei liberei României. Din mii de pepturi răsună un puternic ura,

care acoperea sunetele fanfarei regimentului 21 de dorobanți, care cântă pe peron.

Un potop de flori s'au aruncat asupra bănațenilor, pe când toți alergau a le strânge mâna, cu ochi scâlțați în lacrimi.

Discursurile. Cel dintâi care a salut pe bănațeni a fost dl *Alexandru Bacaloglu*, care a zis:

»In numele primăriei Capitalei Vă salut de bu-năvenire și vă doresc să petreceți bine și sănătoși în capitale regatului român, care vă primește cu dragoste frățească«.

Dl dr. *Hurmuzescu*, secretar general al ministrului de instrucție, a salut pe bănațeni în numele ministrului de instrucție; dl *Ales. Florescu*, a salut în numele Ligei culturale astfel:

»Iubiți frați! Fiți bine veniți între noi! Fiți bine veniți în pământul țării românești! Voi, cari în totdeauna a-ți fost pentru neamul nostru, întru-putura bărbăției în lupta pentru conservarea vieții românești!

Scumpi învățători și voi sfinți părinți ai credinței strămoșești! Ați venit cu ocazia marelui noastre sărbători naționale să vă răcoriți un moment de munca neobosită ce depuneți pe altarul bisericeii românești; și noi, ne simțim inimile încălzite de profundă dragoste frățească îmbrățișându-vă!

Vă salutăm, iubiți frați! și în voi salutăm neamul nostru întreg pe eroii cauzei sale proprii, ai sfintei cauze a dreptului la viață.

Ardealul asociind la cultul limbei și al legii strămoșești cultul iubirii de neam ați fost, sunteți și veți rămânea razămul apărării neamului individualității noastre etnice!

»Fiți bine veniți între noi!«

Tot cu asemenea cuvinte frățești ne-a salutat D. Timuș din partea fraților învățători din regat.

Dl *Nae Dimitrescu* însărcinatul ministrului de culte și instrucție de a conduce pe excuzioniști salută în cuvinte însuflețitoare pe bănațeni.

În aceste momente dna *Dimitrescu* oferă preșidentului dr. *Traian Putici* un frumos buchet de flori, iar un mic dorobanț o superbă coroană de flori.

Președintele le primește adânc mișcat.

Arhiereul *Calist Botoșanul*, încunjurat de membrii ai înaltului cler din România, salută pe oaspeți cu frățească dragoste în numele clerului.

Președintele dr. *Traian Putici* răspunde.

»Plecă-am dela vetrele noastre pătrunși în suflet de dorul de a ajunge la inima țării Românești.

Și mulțumim tatălui cersc, că fără nici un incident am ajuns să strângem mâinile fraților nostri.

Primim misiunea culturală pentru că scris este pe stindardul reuniunii învățătorilor nostri ridicarea nivelului cultural al învățătorilor și îmbogățirea în cunoștințe și observări.

Venit-am membrii ai Reuniunii învățătorilor din cele 4 protopresbiterate bănațene, însoțiți de unii membrii ai Reuniunii învățătorilor din dreapta Murășului și din Reuniunea Caransebeșană, ca să împărțăm cu voi bucuria de-a vedea roadele muncii intenzive de cultură și de civilizație, depuse în decurs de patruzeci de ani de România. Venit-am ca să vă arătăm țaria sentimentelor noastre pentru înflorirea și propășirea culturii neamului românesc. (Va urma.)

Economie.

Arad, 8 Sept.

Tovărășia agricultorilor și meseriașilor din Ungaria.

Idea salutară a unei *tovărășii* centrale economice în Budapesta a fost sulevată de dnii *Ion I. Crăciunel, Vasile C. Osvadă și Dimitrie Birăuț*, și precum citim în »Pop. Rom.« inițiatorii nu s'au oprit numai la idee, ci s'au pus pe lucru, să o și întrupeze.

Lăudăm inițiativa susnumiților domni și facem și noi apel către obștea românească să între în aceasta *tovărășie*, care ar putea s'aducă multe foloase economilor și industriașilor noștri.

Iată ce ne spun inițiatorii despre scopurile ce urmărește aceasta nouă organizație românească:

În Capitala țării, în jurul căreia se învârteste întreagă viața economică, să alcătuim o puternică *tovărășie* centrală, condusă de cei mai buni și mai muncitori ai noștri și susținută prin cotisații dela toți membrii mării noastre asociații.

Tovărășia centrală în primul rînd va nizu pentru alcătuirea de *tovărășii* satești, prin care să înche-găm rîndurile de membri, să fim adunați în grupe bine informate, care cunosc pe deplin lipsele și nevoile din satele lor.

Cu ajutorul acestor *tovărășii* satești apoi centrala va vinde și va mijloci vînzarea produselor agricultorilor și a mărfurilor meseriașilor noștri sau prin speciale însoțiri ocazionale și regulate de valorizare s'au apoi prin hala de vînzare și valorizare ce o va ține centrala în Budapesta.

Tot pe aceași cale se vor înființa însoțiri de consum de credit, parcelare, arenzei etc. toate aceste se vor putea face cu mare înlesnire după ce deja și până acum începătorii acestei mișcări au asigurate legături întinse cu cele mai mari firme și instituții din țară și din străinătate. Putem spune de pe acum, că dacă în timpul cel mai scurt s'ar alcătuiri câte însoțiri de valorizare, credit și consum etc. pentru toate avem asigurat atât ajutorul material cât și isvoarele de cumpărare și vînzare.

Alături de alcătuirea astorfel de însoțiri, cu ajutorul *tovărășii* satești, centrala va aranja prelegeri, cursuri și petreceri; va nizu prin foaia oficială a întregii Asociațiuni să dea sfaturi, informații și cunoștințe din toate ramurile economiei și de pe tărîmul social și cultural.

În sfîrșit centrala ori direct ori prin *tovărășii* satești va munci din răpuzeri și cu fapte pentru adevărata înaintare a poporului nostru.

Și toate aceste se pot ajunge prin mici, foarte mici jertfe de câte 5—10 cruceri, pe care îi vor plăti cu drag miile de membri, ce nădăjduim să se înșiruie sub steagul curat și cinstit al păcii și al muncii adevărate — pe care îl ridicăm, ca să-l falfăiască triumfător miile de membri, conștii de munca și puterea lor.

Nădejdiile cele mai mari le legăm de această mișcare, căci toate gazetele noastre scriu cu dragoste despre munca începută și ne sosesc cu zecile scrisorile scrise îndeosebi dela plugarii și meseriașii noștri, care așteptă setoși întruparea mării idei, pentru ce cu toți să muncim cu toată însuflețirea.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Cota oficială pe ziua de 7 Septembrie

INCHEEREA LA 12 ORE:

Grâu pe Oct. 1906 (100-clgr.)	7-— 7-01
Secară pe Octomvrie	6-05 — 6-06
Orz pe Octomvrie	6-39 — 6-40

Cucuruz pe Iulie	6-63 — 6-64
Cucuruz pe 1907	5-05 — 5-06
Grâu pe Aprilie 1907	7-31 — 7-32

INCHEEREA LA 5 ORE:

Grâu pe Octomvrie 1906	6-98 — 7-—
Grâu pe Aprilie 1907	7-31 — 7-32
Secară pe Octomvrie	6-04 — 6-05
Ovăs pe Octomvrie	6-39 — 6-40
Cucuruz pe Iulie	6-64 — 6-65
Cucuruz pe 1907	5-04 — 5-05

Târgul de porci din Kőbánya.

De prima calitate ungară: Bătrâni, grei părăchea în greutate peste 400 klgr. 112—113 fil.; bătrâni mijlocii, părăchea în greutate 300—400 klgr. — fil.; tineri grei în greutate peste 320 klgr. 119—120 fil.; calitate sârbească: grei părăchea peste 260 klgr. 122—123 fil.; mijlocii părăchea 250—260 klgr. greutate 126—127 fil. Ușori până la 240 klgr. 116—118 fil.

Poșta Redacției.

«*Gaia și racul*», S-au publicat de mult. Caută nrul 155. Dacă nici autorul nu le cetește ce să zicem despre alții? Dar să ne mai trimiți.

Redactor responsabil: Sever Bocu.

Editor proprietar: George Nichin.

In exclusiva magazină a fabricii de pănuri au sosit noutățile de toamnă.

O întreagă uniformă de haine bărbătești 3 metri pănură de lână fl. 3.90—4.45—5.40—6.60—7.95. În provința trimitem mustre. Pentru un parde-siu ori palton 2.20 cmt. fl. 6.60—7.50.

Peptare după moda franceză în prețurile cele mai convenabile.

Pentru copii se capătă remășițe.

Cu stimă

Leichner és Fleischer

magazinul fabricii de pănuri în Arad, Sabadságtér 17.

Numai până la 1 Octomvrie!

ARAD, piața Boczko

în o hală de proiecțiune, construită anume spre acest scop și provăzută cu cel mai mare confort posibil. — Cea mai însemnată întreprindere de acest gen, prin un locomobil-dinamo propriu cu vapor, iluminată electric grandios:

Electro-Bioscopul lui Lifka

(Cinematograf perfecționat)

TEATRU

pentru fotografii vii în cea mai mare perfecțiune. Distins cu „Premiul cel mare“ la expoziția universală din Paris 1900 și Saint-Louis 1904. — Prezentat pretutindenea cu cel mai mare succes.

Tot a doua zi program de tot nou.
... .. Schimbări de program rezervate.

Reprezentanțiile zilnic la 7, 8 și 9 ore seara; în Dumineci și sârbători la 4, 5, 6, 7, 8, 9 și 10 ore seara.

PREȚUL LOCURILOR:

Locul I. 80 fil., locul II. 60 fil., locul III. 30 fil. Copiii sub 10 ani plătesc jumătate din preț. Copii și soldații dela sergent în jos la locul III. 20 fil.

Programe gratis.

Cu distinsă stimă

ERNESTINA LIFKA,
proprietară.

4043/1906. tkv.

Arverési hidretményi kivonat

A m.-radnai kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a «Muresanul» tak. és hitelintézet végrehajtónak, Vojticsán Partenie szudriási lakos végrehajtást szenvedő elleni 457 K. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyben a m.-radnai kir. jbiróság területén lévő a tótváradai 122 sz. tjkben A-I. 3-5 rsz. 260—261, 510, 813 és 972. hrzi sz. ingatlanokra az árverést 1513. K. ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanokra az

1906. évi szept. hó 25. napjának d. e. 9 órakor

Tótvárad községhezánál megtartandó nyilvános árverés a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverelni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsásánál 10%-át, vagyis 151 K. 30 f.-t. készpénzben, vagy az 1906. évi nov. 1-én 3333. sz. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kérelmek zeihez letenni, avagy az 1881.: LX. tcz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

M.-Radnán, 1906. évi július hó 13-án.

Kir. jbiróság mint tkvi hatóság.

Polgár.
kir. aljbiró.

COMMIS.

harnic în bransa colonialelor află cu 1 Oct
a. c. ocupațiune la

«Severineana»,
soc. com. Caranseba.

Loc deschis.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public, că începând din 1 Septembrie a anului curinte am

cumpărat atelierul de fotografie a lui Klapok Alajos,

din palatul minorităților, Strada Weitzer Nr. 2 și acolo sub conducerea bărbatului meu voi deschide atelier de pictat și fotografie corăspunzător cerințelor moderne

Cu deosebită stimă

Balassa (Blaschka) Ernő.

Muzica regimentului 33

reîntorcându-se acasă va da azi Sâmbătă
primul

Concert

sub conducerea capelmaisterului domnului
Greller Sándor

în restaurantul dela „CRUCEA ALBĂ”
alui Braun Sándor.

Mâncări și beuturi escelente, ser-
viciu prompt.

INSTRUMENTE NECESARE LA ORI-CE ECONOMIE.

o o o o „Ciururi-Kalmár“ adevărate și mașini pentru curățirea sămânțelor de trifoiu. o o o

Cele mai renumite în toată țara și cele mai ieftine și de construcția cea mai bună.

Fabricăm din materia de prima calitate din patrie în diferite mărimi, în diferite construcții, corăspunzătoare tuturor cerințelor economice, mașini pentru curățirea grânelor, ciururi de pleavă, mânate cu mâna ori cu motor. Rugăm să cereți catalog gratuit despre noutățile noastre de un an. La ori ce cerință răspundem prompt și fără nici o plată.

FABRICA DE MAȘINI DE GRÂNE alui KALMÁR ZS. ȘI SOȚUL HÓDMEZŐ-VASARHELY.

Numărul Telefonului 69.

In Aiud premiat cu premiul mare de aur. Titlu în caz urgent: KALMAR-postagyár.

Numărul Telefonului 69

Se fondat la anul 1874.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNEA SUMARĂ.

H A I N E
pentru bărbați, juni și copii

din materie de cea mai bună calitate, cele mai moderne, cel mai bun croi, saloane și pardesii de toamnă și de iarnă în cele mai favorabile condiții și mai ieftine prețuri la

Moskovitz Zsigmond

Liferantul inteligenței române

Arad, Edificiul teatrului.

Filiala în Piața libertății Nro. 1.

Toate vestmintele gata, la dorință se talocnesc conform corpului, fără alta renumerație.

În fiecare săptămână

MARFA NOUĂ!

Telefon Nro. 534.

Administrația „Tribunei“ să afle de vânzare următoarele cărți:

„Roma“ de Russu Șirianu Cor. 2.—	plus 10 fl. porte
„Preștiri și schițe“ de S. Secula 1.—	5 „
„Cămin“ de Emil Zola Cor. 0.40	5 „
„Cămin“ de Emil Zola Cor. 0.50	5 „
„Cămin“ de Emil Zola Cor. 1.—	10 „
„Const. Hodoș“ Cor. 1.50	10 „
„Programa“ farză în 3 acte 0.30	3 „
„Căminul Poporului“ T. Vuculescu 1.—	10 „

1905.
20 August

105269240
2157216
42460882
24790275
11999666
15153610
2930477
5700871
579940
298016
86206890
—
55549848
353096931
12000000
19878642
3016596
223579500
1560783
399553
86206890
—
6454967
353096931

ACTIV

74144240	Reserva metalică Aur . . .	75151516
31125000	„ Trate Aur . . .	31125000
	Argint și diverse monete . . .	
	Portofoliu Român și Străin . . .	
	*) Impr. contra ef. publice . . .	6993700
	„ „ „ „ în cont curent	21677401
	Fonduri publice . . .	
	Efectele fondului de rezervă . . .	
	„ „ „ amortisarea imob. și material	
	Imobili . . .	
	Mobilier și Mașini de Imprimerie . . .	
	Cheltueli de Administrațiune . . .	
	Deposite libere . . .	
	„ „ & provizoriu . . .	
	Conturi curente . . .	
	Conturi de valori . . .	

1906.
12 August 19 August

103585534	106276516
882120	998327
65736708	79975310
28558424	28671101
11999924	11999924
14801390	14801390
2908324	2908324
5767974	5768681
603634	603725
316280	352816
86568500	86823395
9589000	9125000
15314034	9600092
25557605	24302773
372189451	382207374
12000000	12000000
21373442	21373442
3222588	3222588
237371030	247524790
1646498	1646498
418393	491661
86568500	86823395
9589000	9125000
—	—
372189451	382207374

PASIV

Capital . . .	
Fond de rezervă . . .	
Fondul amortisării imobilelor și material . . .	
Bilete de Bancă în circulațiune . . .	
Profituri și perderi . . .	
Dobânzi și beneficii diverse . . .	
Deposite de retras . . .	
„ „ „ & provizoriu . . .	
Compturi „curinți“ . . .	
Scomptul 5% *) Dobânda 5%	

Mare magazin de specialități din Paris.

Aduc la cunoștința On. public, că
am deschis mare deposit

de instrumente medicale, legători, pentru vătămări, fâșii de legat pânțele, suspensorii, precum și artiele optice, ca: ochelari pentru teatru și tabere militare și tot felul de ochelari

în ARAD, piața Andrásy Nr. 22.

Se roagă pentru binevoitorul sprijin cu stimă:

Deutsch Mihály.

Mare magazin de specialități din Paris.

30 fl.
Mașini de cusut.

Pe lângă răspundabilitate de 5 ani o mașină nouă, familiară, veritabil

SINGER

cu armariu închis se poate căpăta numai la

SINGER A.

Budapest, VII., strada Akácza 55 și filiala din strada Sziv 42.

Dregeri a tot felul de mașini de cusut se primesc pe lângă prețurile cele mai favorabile și pentru munca mea țitoare iau răspundere.

Catalog gratuit și franco.

Cumpărare de prăvălie!

Am onoare a aduca la cunoștința onor. public din loc și jur precum și onor. mei clienți, că am cumpărat

prăvălia de ghete a lui GORZÓ și soții

care există de 15 ani și în care și eu am fost partaș. De azi înainte eu o voi conduce ca prăvălie proprie.

Cu deosebită stimă

BOLEZNI ANTAL

Arad, Salacz-utca 2 sz.

Alianța

Măestrilor de Mobile din Arad

vis-à-vis cu ușa principală a teatrului.

Recomandă bogatul magazin de mobila cea mai modernă, lucrată exclusiv de
maiestrii aradani

mare asortiment de perdele

diferite covoare și couverturi

din scopul nostru a aduce în contact direct publicul cu maiestrii, punem la dispoziție
onoratului public.

Mobila cea mai bună cu prețurile cele mai favorabile.

Cu planuri servim gratuit!

Cu planuri servim gratuit!

Protejarea onor. public o cere:

Az Aradi Butorkészítő Iparosok Szövetkezet
mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja.

Splendida iluminatie seara până la ora 11